

Cijfers uit de registratie van verloskundigen

peiling 2011

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

**Cijfers uit de registratie van beroepen in de
gezondheidszorg**

**CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN
VERLOSKUNDIGEN**

Peiling 2011

L. Hingstman
R.J. Kenens

December 2011

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 27 29 700
Internet: www.nivel.nl
E-mail: nivel@nivel.nl

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatieactiviteiten alsmede het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

Deze brochure staat ook op onze internetpagina:
<http://www.nivel.nl/beroepeninzorg>.

INHOUD**pag.**

1. INLEIDING	5
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN	8
- Aantal en groei	8
- Vestiging en vertrek in de eerstelijnsverloskunde	10
- Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen	12
- Vertrekredenen	13
- Leeftijd	14
- Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen	15
- Fulltime/parttime	16
- Werkuren, spreekuren, beschikbaarheidsdiensten	16
- Opleidingsplaats	18
- Vervolgopleidingen	19
- Aantal praktijken	20
- Lidmaatschap KNOV	22
- Spreiding en dichtheid	22
3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN	29
- Aantal	29
- Werkzaamheden	30
- Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen	34
4. SAMENVATTING	38
5. BEGRIPPEN	39

1. INLEIDING

Het NIVEL beschikt over een aantal registraties van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg (huisartsen, verloskundigen, fysiotherapeuten en oefentherapeuten). Het registratieproject van verloskundigen is in 1983 van start gegaan met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de toenmalige Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (NOV) en het NIVEL.

Het doel van het registratieproject is informatie te verzamelen over het aantal personen dat in de verloskunde werkzaam is. In het project is een tweetal registraties opgenomen, te weten:

1. de registratie van praktiserende verloskundigen en
2. de registratie van afgestudeerde verloskundigen.

Registratie van praktiserende verloskundigen

Op basis van gegevens uit dit registratiesysteem kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen zijn er in Nederland werkzaam?
- wat is de leeftijdsopbouw van alle praktiserende verloskundigen?
- hoeveel verloskundigen hebben zich gevestigd en hoeveel hebben de praktijk neergelegd?
- op welke wijze vestigt men zich?
- wat is de praktijkvorm waarin verloskundigen werkzaam zijn?
- welk deel van de verloskundigen is klinisch werkzaam?
- hoe is de spreiding en dichtheid van de beroepsgroep over Nederland?

Belangrijke gegevensbronnen waaruit het registratieproject verloskundigen zijn informatie krijgt zijn de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en de opleidingen: Verloskunde Academie Amsterdam (VAA), Verloskunde Academie Groningen (VAG) "Catharina Schrader", Academie Verloskunde Maastricht (AVM) en Verloskunde Academie Rotterdam (VAR). Daarnaast worden jaarlijks door het NIVEL, via schriftelijke en telefonische enquêtes, gegevens verzameld bij de verlos-

kundige zelf. In 2011 zijn in totaal 2.335 vragenlijsten verstuurd. De respons bedroeg na één rappel 80%. Vervolgens is aanvullend onderzoek gedaan naar de non-respondenten en is op indirecte wijze de benodigde informatie verzameld. Dit betekent dat de dekkingsgraad voor een aantal analyses uiteindelijk 99% bedraagt. Dit percentage geldt vrijwel voor alle voorgaande peilingen. Op basis hiervan is het NIVEL in staat om statistische overzichten te publiceren vanaf 1 januari 1970. Gezien de opzet van het registratiesysteem van werkzame verloskundigen kunnen in het licht van achteraf uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet 'bevroren'.

Registratie van afgestudeerde verloskundigen

Sinds 1 januari 1986 beschikt het NIVEL over een registratie van afgestudeerde verloskundigen. Onder deze groep verloskundigen wordt verstaan diegenen die sinds 1986 de opleiding tot verloskundige hebben voltooid en nog niet werkzaam zijn als verloskundige (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) óf alleen als waarnemster gewerkt hebben.

De gegevens worden verkregen via een enquête die jaarlijks op de peildatum (1 januari) onder alle verloskundigen wordt gehouden die de opleiding in het daaraan voorafgaande jaar hebben voltooid of in een vorige peiling te kennen hebben gegeven dat zij (nog) geen vaste werkring hebben gevonden en nog op zoek zijn naar een praktijk. In 2011 zijn 513 vragenlijsten verstuurd. De respons op deze enquête bedraagt 86%.

Met deze gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel verloskundigen hebben jaarlijks de opleiding voltooid?
- hoeveel van hen zijn werkzaam als verloskundige en in welke functie?
- hoeveel verloskundigen zijn op zoek naar een eigen praktijk en hoeveel naar een vast loondienstverband?

- welke voorkeuren hebben praktijkzoekende verloskundigen met betrekking tot de praktijkvorm en de vestigingsplaats?

Opmerkingen:

Gezien de ontwikkelingen binnen de beroepsgroep zijn in deze brochure expliciet cijfers opgenomen over verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken. In de brochures van vóór de peiling 2003 werden zij tezamen met de verloskundigen in een eigen praktijk of maatschap als “zelfstandig gevestigde verloskundigen” aangeduid. In deze brochure is dat alleen het geval indien er een historische vergelijking wordt gemaakt, bijvoorbeeld bij de verdeling van het aantal verloskundigen naar praktijkvorm.

Met ingang van de peiling van 1 januari 2005 is de definitie van de praktijkvorm veranderd; werd de praktijkvorm voorheen bepaald door het aantal zelfstandig gevestigde¹ verloskundigen in een praktijk, in de nieuwe definitie wordt uitgegaan van zowel zelfstandig gevestigde verloskundigen als van verloskundigen die in loondienst zijn van een zelfstandig gevestigde verloskundige (zie ook het onderdeel “Begrippen” pagina 39).

¹) Zelfstandig gevestigd óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting.

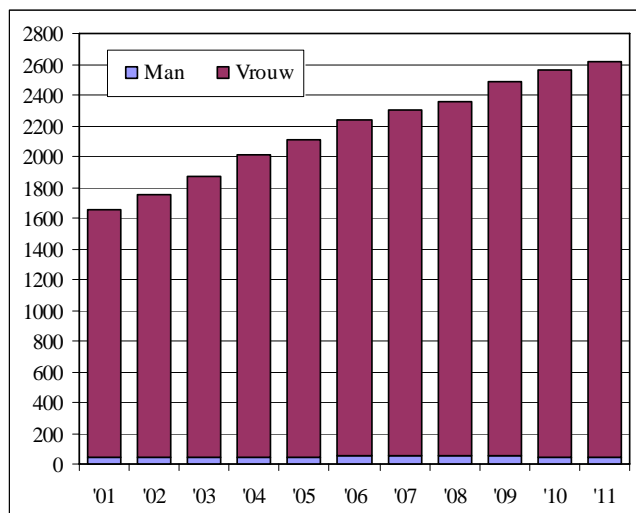
2. PRAKTISERENDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal en groei

Op 1 januari 2011 zijn er in Nederland 2.612 praktiserende verloskundigen. Onder hen bevinden zich 43 mannen (1,6%). Vergeleken met de vorige peiling (2010) is het aantal praktiserende verloskundigen met 56 toegenomen, hetgeen overeenkomt met een groei van 2,1%.

In figuur 1 is het aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht in de periode 2001-2011 in beeld gebracht. In die periode is het totaal aantal verloskundigen met 961 toegenomen. Dit komt neer op een groei van 58%.

Figuur 1: Aantal praktiserende verloskundigen naar geslacht, op 1 januari (2001-2011)

Wat de functie van praktiserende verloskundigen betreft, blijkt dat op 1 januari 2011 nog steeds het grootste deel (52,6%) in een eigen praktijk of maatschap werkzaam is (tabel 1). Slechts een klein deel (2,3%) werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting.

Bijna 27% van de verloskundigen werkt in loondienst van een ziekenhuis en 6,3% werkt in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige. De overige verloskundigen (12%) zijn werkzaam als waarneemster (freelancer). Opvallend is dat het absoluut aantal verloskundigen met een eigen praktijk voor het eerst sinds jaren iets is afgenomen. Dat geldt ook voor de verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of vergelijkbare instelling/stichting. Bij de overige onderscheiden functies is sprake van een absolute toename.

Tabel 1: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari (2001-2011)

	1 ²		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
2001	1.161	70,3			261	15,8	133	8,1	96	5,8	1.651	100,0
2002	1.196	68,4			301	17,2	161	9,2	90	5,1	1.748	100,0
2003	1.161	62,1	65	3,5	353	18,9	142	7,6	150	8,0	1.871	100,0
2004	1.198	59,5	74	3,7	428	21,3	187	9,3	126	6,3	2.013	100,0
2005	1.246	59,2	65	3,1	468	22,2	178	8,5	149	7,1	2.106	100,0
2006	1.316	58,7	63	2,8	508	22,6	171	7,6	185	8,2	2.243	100,0
2007	1.362	59,1	67	2,9	522	22,7	172	7,5	181	7,9	2.304	100,0
2008	1.363	57,9	61	2,6	579	24,6	177	7,5	176	7,5	2.356	100,0
2009	1.370	55,1	68	2,7	606	24,4	171	6,9	273	11,0	2.488	100,0
2010	1.387	54,3	68	2,7	665	26,0	163	6,4	273	10,7	2.556	100,0
2011	1.374	52,6	60	2,3	702	26,9	165	6,3	311	11,9	2.612	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

² 2001 en 2002: inclusief functie 2.

Vestiging en vertrek in de eerstelijnsverloskunde

In 2010 hebben 76 verloskundigen zich in een eigen praktijk of maatschap gevestigd, waarvan er 13 in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland (STBN) of een vergelijkbare instelling/stichting zijn begonnen.

Naast de 76 verloskundigen die zich hebben gevestigd, hebben 97 verloskundigen in 2010 de praktijk neergelegd. Per saldo is in 2010 het aantal verloskundigen werkzaam in een eigen praktijk of maatschap óf in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting, met 21 afgenomen.

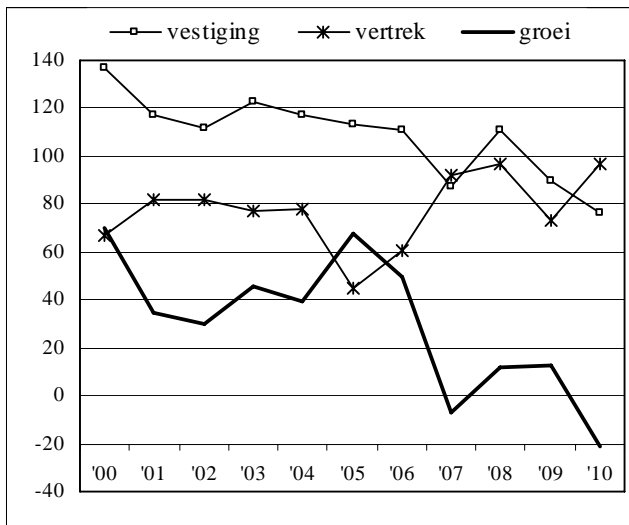
Tabel 2: Aantal nieuw gevestigde verloskundigen en het aantal verloskundigen dat de eerstelijnspraktijk heeft neergelegd (2000-2010) ¹

	Praktijk begonnen	Praktijk neergelegd	Saldo
2000	137	67	70
2001	117	82	35
2002	112	82	30
2003	123	77	46
2004	117	78	39
2005	113	45	68
2006	111	61	50
2007	87	92	-5
2008	111	97	14
2009	90	73	17
2010	76	97	-21

¹ Dit betreft zowel verloskundigen met een eigen praktijk/maatschap als verloskundigen in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

In figuur 2 worden de vestiging- en vertrekcijfers over de periode 2000-2010 vergeleken. Daaruit blijkt dat in 2010 het vestigingscijfer verder is afgenomen, terwijl het vertrekcijfer is toegenomen. Beide ontwikkelingen dragen er toe bij dat er in 2010 sprake is van een scherpe daling in het groeicijfer.

Figuur 2: Vestigings-, vertrek- en groeicijfers van zelfstandig gevestigde verloskundigen (2000-2010)

Praktijkvorm nieuw gevestigde verloskundigen

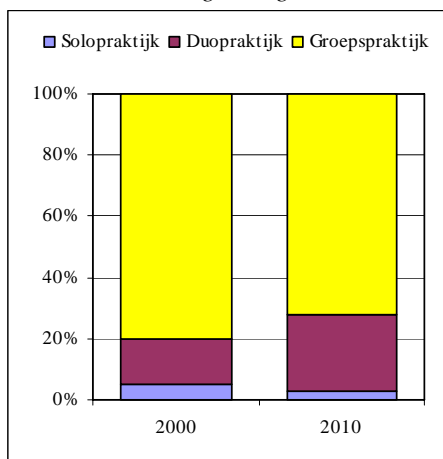
Van de 76 verloskundigen die zich in 2010 zelfstandig hebben gevestigd of in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting zijn gaan werken, is het grootste deel (72%) in een groepspraktijk gaan werken. Circa 25% is in een duopraktijk aan de slag gegaan en 3% in een solopraktijk. Uit figuur 3 kan worden afgeleid dat er in de afgelopen tien jaar geen grote veranderingen zijn geweest in het vestigingspatroon.

Alhoewel het aandeel verloskundigen dat zich in een duopraktijk heeft gevestigd wat is toegenomen.

De grootste veranderingen hebben zich vooral voorgedaan in de jaren negentig; bijvoorbeeld in 1990 vestigde 37% zich in een groepspraktijk, 45% in een duopraktijk en 18% in een solopraktijk.

Van de verloskundigen die in 2010 in een groepspraktijk zijn gestart, blijkt 36% zich in een praktijk met drie en 35% zich in een praktijk met 4 verloskundigen te hebben gevestigd. De rest (29%) is in een praktijk met vijf of meer verloskundigen begonnen.

Figuur 3: Praktijkvorm waarin verloskundigen¹ zich hebben gevestigd in 2000 en 2010.

¹ Op moment van vestiging.

Vertrekredenen

Uit tabel 3 blijkt dat van de 97 verloskundigen die in 2010 de eerstelijnspraktijk neergelegd hebben, 9% wegens ziekte is gestopt, en dat om leeftijdsredenen en gezinsomstandigheden respectievelijk 9% en 8% niet meer als praktiserend verloskundige werkzaam is. Het grootste deel (46%) is in een andere functie binnen de verloskunde als verloskundige gaan werken. Van de 45 die om deze reden zijn gestopt zijn er 33 op 1 januari 2011 klinisch werkzaam, 4 verloskundigen werken in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundigen en 8 verloskundigen werken als waarnemer.

Tabel 3: *Vertrekredenen van verloskundigen die in 2010 de eerstelijnspraktijk hebben neergelegd*

	abs	%
Ziekte/overlijden	9	9,3
Vertrek buitenland	3	3,1
Gezinsomstandigheden	8	8,2
Leeftijd	9	9,3
Andere functie als verloskundige	45	46,4
Overig	14	14,4
NVT/Onbekend	9	9,3
Totaal	97	100,0

Leeftijd

De beroepsgroep verloskundigen wordt gekenmerkt door een vrij jonge leeftijdsopbouw. Van de verloskundigen is 63% jonger dan 40 jaar en 8% 55 jaar of ouder (tabel 4). Wordt er onderscheid gemaakt naar functie dan blijkt dat vooral waarnemers en verloskundigen die werkzaam zijn in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige een jonge leeftijdsopbouw kennen. Van hen is respectievelijk 85% 75% jonger dan 40 jaar. Het aandeel 55-plussers is het hoogst onder verloskundigen die in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN of een vergelijkbare instelling/stichting werkzaam zijn (10%).

Tabel 4: *Leeftijdsverdeling van praktiserende verloskundigen naar functie¹, op 1 januari 2011.*

	1	2	3	4	5	Totaal	
	%	%	%	%	%	abs	%
<25	2,9	15,0	3,9	11,5	30,9	191	7,3
25-29	16,3	26,7	21,2	40,0	37,0	570	21,8
30-34	22,0	25,0	18,5	21,2	10,6	515	19,7
35-39	16,7	8,3	15,0	4,8	6,4	368	14,1
40-44	11,7	8,3	12,5	7,3	4,8	281	10,8
45-49	12,3	5,0	11,1	5,5	7,1	281	10,8
50-54	9,6	1,7	7,8	4,8	0,6	198	7,6
55-59	5,7	6,7	7,6	3,0	1,9	146	5,6
60-64	2,6	3,3	1,1	1,8	0,3	50	1,9
>65	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	2	0,1
Onbekend	0,1	0,0	1,1	0,0	0,3	10	0,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	2.612	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarnemer

Praktijkvorm eerstelijnsverloskundigen

Verreweg het grootste deel (80%) van de verloskundigen is werkzaam in een groepspraktijk. Circa 5% werkt solo en 15% werkt in een duopraktijk. Overigens zien we dat het aandeel eerstelijnsverloskundigen dat in een solopraktijk werkt, in 2011 iets is toegenomen. Dat geldt ook voor het aandeel dat in een duopraktijk werkt. Daarentegen zien we dat het aandeel dat in een groepspraktijk werkt verder afneemt. Van de 1.272 verloskundigen die in een groepspraktijk werken, is 30% werkzaam in een praktijk met drie verloskundigen. Circa 33% werkt in een praktijk met vier verloskundigen en zo'n 37% is werkzaam in een praktijk met vijf of meer verloskundigen.

Tabel 5: Verdeling van het aantal eerstelijnsverloskundigen naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2011)

	Solo-praktijk		Duo-praktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	67,6	136	23,5	51	8,8	578	100,0
1985	322	46,8	269	39,1	97	14,1	688	100,0
1990	235	27,6	326	38,3	291	34,2	852	100,0
1995	134	13,0	320	31,0	577	56,0	1.031	100,0
2000	89	7,3	242	19,8	894	73,0	1.225	100,0
2001	84	6,5	224	17,2	991	76,3	1.299	100,0
2002	72	5,3	203	14,9	1.088	79,8	1.363	100,0
2003	80	5,9	201	14,7	1.084	79,4	1.365	100,0
2004	71	4,9	173	11,8	1.216	83,3	1.460	100,0
2005	59	4,0	175	11,8	1.255	84,3	1.489	100,0
2006	67	4,3	173	11,1	1.313	84,5	1.553	100,0
2007	72	4,5	178	11,1	1.355	84,4	1.605	100,0
2008	78	4,9	197	12,3	1.331	82,9	1.606	100,0
2009	81	5,0	216	13,4	1.316	81,6	1.613	100,0
2010	80	4,9	219	13,5	1.322	81,6	1.621	100,0
2011	86	5,4	241	15,1	1.272	79,5	1.599	100,0

Fulltime/parttime

Op 1 januari 2011 werkt 53% van de verloskundigen in deeltijd (tabel 6). Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst die een parttime baan hebben. Zo blijkt dat 71% van de verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum, STBN, of vergelijkbare instelling/stichting en 75% van de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis een parttime baan hebben. Van de verloskundigen met een eigen praktijk werkt 40% in deeltijd.

Tabel 6: Relatieve verdeling van de omvang van de gemiddelde werkweek (FTE) van verloskundigen¹ naar functie², op 1 januari 2011

Omvang werk- week in fte	1		2		3		4		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
< 0,20	6	0,6	0	0,0	1	0,2	3	2,4	10	0,6
0,20 - 0,40	31	2,9	1	2,2	11	2,1	11	8,9	54	3,1
0,40 - 0,60	59	5,6	3	6,7	86	16,6	13	10,5	161	9,2
0,60 - 0,80	153	14,4	15	33,3	176	33,9	29	23,4	373	21,4
0,80 - 1	175	16,5	13	28,9	117	22,5	22	17,7	327	18,7
1 (fulltime)	635	60,0	13	28,9	128	24,7	46	37,1	822	47,1
Totaal	1.059	100,0	45	100,0	519	100,0	124	100,0	1.747	100,0
Gemiddeld	0,87fte		0,8fte		0,75fte		0,75fte		0,82fte	

¹ Voor zover bekend.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Werkuren, spreekuren en beschikbaarheidsdiensten

De verloskundigen werken gemiddeld 28,1 uur per week (exclusief beschikbaarheidsdiensten). De zelfstandig gevestigden werken gemiddeld 30,6 uur, de verloskundigen in loondienst van een gezondheidscentrum en STBN 20,1 uur, de verloskundigen in een ziekenhuis 24,9 uur en de verloskundigen in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige 21 uur. Uit tabel 7 blijkt dat de zelfstandig gevestigde verloskundigen gemiddeld 9,9 uur per week besteden aan spreekuren. Dit gemiddelde ligt voor de fulltimers wat hoger

(10,9 uur) dan voor de parttimers (8,5 uur). Bij de qua omvang kleine groep verloskundigen in dienst van een gezondheidscentrum of stichting ligt het gemiddelde wat lager (9,5 uur). De verloskundigen in loondienst van het ziekenhuis scoren het laagst. Bijna 34% van deze groep geeft dan ook te kennen dat men geen spreekuur heeft. Voor wat betreft de beschikbaarheidsdiensten geldt dat de zelfstandig gevestigden gemiddeld per week 51 uur beschikbaar zijn. Daarbij geldt dat de fulltimers een hoger gemiddelde hebben (56 uur) dan de parttimers (44 uur). Ook voor de beschikbaarheidsdiensten geldt dat de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis het laagst scoren: gemiddeld 8,7 uur voor de fulltimers en 6,3 uur voor de parttimers. Overigens moet hierbij worden aangetekend dat slecht 20% van de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis betrokken is bij beschikbaarheidsdiensten. Als vervolgens wordt onderzocht welk deel van de beschikbaarheidsdiensten wordt besteed aan werktijd dan zien we dat het bij de zelfstandig gevestigden gaat om 43,1% van de totale tijd. Bij de verloskundigen in de ziekenhuizen gaat het om gemiddeld 23,4% en bij de verloskundigen in dienst van een andere verloskundige geldt het voor 42,0% van de totale tijd.

Tabel 7: Gemiddeld aantal uren per week spreekuur en beschikbaarheidsdiensten van verloskundigen¹ naar functie², op 1 januari 2011

Functie ¹	gemiddeld aantal uren per week			gemiddeld aantal uren per week		
	spreekuur		totaal	beschikbaarheidsdiensten		totaal
fulltime	parttime	fulltime		parttime		
1	10,9	8,5	9,9	56,1	44,4	51,2
2	9,9	9,3	9,5	44,6	38,9	40,7
3	6,1	4,0	4,5	8,7	6,3	7,2
4	9,8	7,6	8,4	55,9	38,0	44,2
totaal	10,1	6,7	8,2	49,1	29,2	38,4

¹ Voor zover bekend.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Opleidingsplaats

Uitsplitsing naar functie en plaats van opleiding laat zien dat van de praktiserende verloskundigen die de opleiding hebben gevolgd in Rotterdam of Maastricht relatief gezien een groter deel in eigen praktijk of maatschap werkzaam is dan de verloskundigen die de opleiding elders hebben voltooid. Van alle op 1 januari 2011 praktiserende verloskundigen is 20% in het buitenland opgeleid. Tien jaar geleden bedroeg dit 14%. Van de in het buitenland opgeleide verloskundigen is 39% werkzaam in eigen praktijk/maatschap en 48% is klinisch werkzaam.

Tabel 8: *Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar functie¹ en plaats van opleiding, op 1 januari 2011³*

	1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Amsterdam	316	49,3	22	3,4	168	26,2	38	5,9	97	15,1	641	100,0
Rotterdam	399	62,5	13	2,0	113	17,7	37	5,8	76	11,9	638	100,0
Maastricht	408	61,8	3	0,5	139	21,1	43	6,5	67	10,2	660	100,0
Groningen	44	29,9	9	6,1	32	21,8	18	12,2	44	29,9	147	100,0
Buitenland ²	204	39,0	13	2,5	250	47,8	29	5,5	27	5,2	523	100,0
Totaal	1.371	52,5	60	2,3	702	26,9	165	6,3	311	11,9	2.609	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

² Gelijkstelling.

³ Drie onbekend

Vervolgopleidingen

Aan alle geënquêteerde verloskundigen is de vraag voorgelegd of men een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd of dat men daarmee bezig is, en zo nee of men daartoe plannen heeft.

Uit tabel 9 kan worden afgeleid dat 28% van de 1.755 verloskundigen die deze vraag hebben beantwoord een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft afgerond. Bijna 6% zegt daar mee bezig te zijn en 17% heeft plannen in die richting. Het zijn vooral de verloskundigen in loondienst van een ziekenhuis die een vervolgopleiding hebben gevolgd, daarmee bezig zijn of daartoe plannen hebben.

Tabel 9: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding binnen de verloskunde heeft gevolgd, daarmee bezig is of daartoe al dan niet plannen heeft, naar type functie op 1 januari 2011¹

	1	2	3	4	Totaal	
					abs	%
Zelfstandig gevestigd	57%	13%	24%	5%	1.055	100%
Loondienst ghcz, STBN	47%	16%	24%	13%	38	100%
Loondienst ziekenhuis	28%	24%	39%	9%	497	100%
Loondienst zelfstandige	56%	18%	19%	7%	108	100%
Waarneemster	53%	12%	26%	9%	57	100%
Totaal	49%	17%	28%	6%	1.755	100%

¹ Toelichting:

1 = Geen vervolgopleiding gevolgd en ook geen plannen

2 = Geen vervolgopleiding gevolgd maar wel plannen

3 = Wel vervolgopleiding gevolgd

4 = Bezig met vervolgopleiding

Van de groep die heeft aangegeven een vervolgopleiding te hebben gevolgd zegt 8% de Master of Science Verloskunde op het AMC te hebben gedaan, 20% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC), 6% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O) en 2% AVM. Het grootste deel (64%) van de groep die zegt een vervolgopleiding te hebben gevolgd zegt een ander type vervolgopleiding te hebben gevolgd (tabel 10). Van de groep die plannen heeft om een vervolgopleiding te gaan volgen wil 10% de Master of Science Verloskunde op het AMC gaan volgen, 25% de opleiding tot klinische verloskunde (UMC), 7% de Masteropleiding Klinische verloskunde (HR&O) en 3% de opleiding tot klinisch verloskundige in Maastricht.

Tabel 10: Relatieve verdeling van het aantal verloskundigen dat een vervolgopleiding heeft gevolgd, dan wel daarmee bezig is, dan wel plannen daartoe heeft, naar type opleiding, op 1 januari 2011

	AMC	HR&O	UMC	AVM	Anders	Totaal
Plannen voor opleiding	10%	7%	25%	3%	55%	100%
Opleiding gevolgd	8%	6%	20%	2%	64%	100%
Bezig met opleiding	10%	17%	14%	2%	57%	100%

Aantal praktijken

Nederland telt op 1 januari 2011 in totaal 519 verloskundigenpraktijken (tabel 11). Het aantal praktijken is in de periode 2001-2010 met bijna 14% toegenomen. In 2011 is bijna 60% van de praktijken een groepspraktijk. Overigens zien we dat na een sterke groei in de periode 1990-2005, het aandeel groepspraktijken in de afgelopen jaren terugloopt. Het percentage solopraktijken is in de afgelopen jaren redelijk stabiel en schommelt rond de 16%. Het aantal duopraktijken is in de afgelopen jaren toegenomen.

Tabel 11: Verdeling van het aantal verloskundigenpraktijken naar praktijkvorm, op 1 januari (1980-2011)

	Solo- praktijk		Duo- praktijk		Groeps- praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1980	391	82,3	68	14,3	16	3,4	475	100,0
1985	322	65,7	137	28,0	31	6,3	490	100,0
1990	236	48,1	165	33,6	90	18,3	491	100,0
1995	140	29,7	164	34,7	168	35,6	472	100,0
2000	90	19,8	126	27,7	239	52,5	455	100,0
2001	85	18,6	115	25,2	257	56,2	457	100,0
2002	75	16,7	103	22,9	271	60,4	449	100,0
2003	83	18,5	101	22,5	264	58,9	448	100,0
2004	73	16,2	87	19,2	292	64,6	452	100,0
2005	61	13,5	88	19,5	302	67,0	451	100,0
2006	67	14,4	87	18,7	312	67,0	466	100,0
2007	72	14,8	90	18,5	325	66,7	487	100,0
2008	78	15,7	99	20,0	319	64,3	496	100,0
2009	81	16,0	108	21,3	317	62,6	506	100,0
2010	80	15,7	112	22,0	318	62,4	510	100,0
2011	86	16,6	122	23,5	311	59,9	519	100,0

Lidmaatschap KNOV

Uit tabel 12 blijkt dat ongeveer bijna 87% van alle praktiserende verloskundigen lid is van de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). In totaal gaat het om 2.264 verloskundigen. Vooral onder de verloskundigen in een eigen praktijk/maatschap bevinden zich relatief veel KNOV-leden; 98% van hen is lid. Onder klinisch werkzame verloskundigen bevinden zich relatief het minste aantal leden; 58% heeft een KNOV-lidmaatschap.

Tabel 12: Verdeling van het aantal verloskundigen naar functie¹ en KNOV-lidmaatschap, op 1 januari 2011

Functie	Lid		Geen lid		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1	1.346	98,0	28	2,0	1.374	100,0
2	57	95,0	3	5,0	60	100,0
3	409	58,3	293	41,7	702	100,0
4	151	91,5	14	8,5	165	100,0
5	301	96,8	10	3,2	311	100,0
Totaal	2.264	86,7	348	13,3	2.612	100,0

¹ Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

5 = waarneemster

Spreiding en dichtheid

Het aandeel verloskundigen met een eigen praktijk of maatschap is het grootst in Limburg (68%) en Zuid-Holland (66%). In de provincie Zeeland en Drenthe treffen we relatief de meeste klinisch werkzamen aan; respectievelijk 44% en 40%. Tot slot blijkt het aandeel verloskundigen dat in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting werkzaam is, in Flevoland (34%) en Groningen (23%) het hoogst te zijn: (tabel 13).

Tabel 13: Verdeling van het aantal praktiserende verloskundigen naar provincie¹ en functie², op 1 januari 2011.

	1	2	3	4	Totaal	
	%	%	%	%	abs	%
Groningen	51,6	23,4	21,9	3,1	64	100,0
Friesland	52,7	1,1	36,3	9,9	91	100,0
Drenthe	58,2	0,0	40,3	1,5	67	100,0
Overijssel	61,1	0,0	28,7	10,2	157	100,0
Flevoland	33,9	33,9	22,6	9,7	62	100,0
Gelderland	61,0	0,0	27,5	11,5	295	100,0
Utrecht	58,5	3,0	31,5	7,0	200	100,0
N-Holland	56,0	1,3	33,8	8,9	393	100,0
Z-Holland	66,2	2,7	26,4	4,7	447	100,0
Zeeland	46,2	0,0	43,6	10,3	39	100,0
N-Brabant	60,9	0,0	34,4	4,7	363	100,0
Limburg	67,5	0,0	27,8	4,8	126	100,0
Nederland	59,6	2,6	30,6	7,2	2.304	100,0

¹ Exclusief waarneemsters en indien een verloskundige in meer dan één provincie werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee.

² Toelichting functies:

1 = eigen praktijk/maatschap

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, STBN of vergelijkbare instelling/stichting

3 = klinisch werkzaam

4 = in loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige

Eerstelijnsverloskundigen naar praktijkvorm en provincie

In Limburg en Zeeland is het aandeel solowerkende verloskundigen het hoogst. Deze provincies scoren ook hoog op het aandeel verloskundigen in een duopraktijk. In de provincies Overijssel en Utrecht werkt 90% of meer in een groepspraktijk (tabel 14).

Tabel 14: Relatieve verdeling van het aantal eerstelijnsverloskundigen¹ naar provincie en praktijkvorm, op 1 januari 2011

	solo- praktijk	duo- praktijk	groeps- praktijk	Totaal	
	%	%	%	abs	%
Groningen	6,0	20,0	74,0	50	100,0
Friesland	8,6	29,3	62,1	58	100,0
Drenthe	0,0	30,0	70,0	40	100,0
Overijssel	4,5	1,8	93,8	112	100,0
Flevoland	4,2	12,5	83,3	48	100,0
Gelderland	4,2	15,8	80,0	215	100,0
Utrecht	1,5	5,8	92,7	137	100,0
N-Holland	6,2	17,0	76,8	259	100,0
Z-Holland	6,7	11,6	81,8	329	100,0
Zeeland	9,1	36,4	54,5	22	100,0
N-Brabant	4,6	13,4	81,9	238	100,0
Limburg	9,9	33,0	57,1	91	100,0
Nederland	5,4	15,1	79,5	1.599	100,0

¹ Exclusief waarneemsters en indien een verloskundige in meer dan één provincie werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee

Verloskundigendichtheid

Op 1 januari 2011 telt Nederland 1.604 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 t/m 39 jaar) per eerstelijnsverloskundige (tabel 15). Tien jaar geleden lag dat aantal fors hoger; toen bedroeg de verloskundigendichtheid 2.423.

Maken we onderscheid naar provincie, dan blijkt dat de verloskundigendichtheid in de provincies Flevoland (1.363) en Gelderland (1.380) het hoogst is. Zeeland heeft met 2.304 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijnsverloskundige veruit de laagste verloskundigendichtheid. In Zeeland zijn echter relatief veel verloskun-

digen klinisch werkzaam. Ook in Groningen is de dichtheid relatief laag (1.900).

Tabel 15: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijnsverloskundigen per provincie¹, op 1 januari 2011

	Aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigen-dichtheid
Groningen	95012	50	1.900
Friesland	91355	58	1.575
Drenthe	63880	40	1.597
Overijssel	171063	112	1.527
Flevoland	65436	48	1.363
Gelderland	296787	215	1.380
Utrecht	208489	137	1.522
Noord-Holland	437912	259	1.691
Zuid-Holland	569472	329	1.731
Zeeland	50697	22	2.304
Noord-Brabant	361454	238	1.519
Limburg	152560	91	1.676
Nederland (totaal)	2.564.117	1.599	1.604

¹ Per provincie wordt het aantal eerstelijnsverloskundigen (m.u.v. waarnemers) vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één regio werkt, dan telt hij/zij voor alle betreffende provincies mee. Hierdoor kan het aantal dat genoemd wordt achter Nederland afwijken van het aantal dat in tabel 1 wordt genoemd.

Bron: CBS (aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd), NIVEL.

Binnen niet-stedelijke gemeenten is het door de geringe bevolkingsdichtheid en de oudere leeftijdsopbouw van de bevolking, voor een verloskundige moeilijk een rendabele praktijk op te bouwen. Dit zien we dan ook terug aan de lagere verloskundigendichtheid in de niet-stedelijke gemeenten: 1.997 vrouwen in de vruchtbare leeftijd per eerstelijnsverloskundige (tabel 16). Overigens moet worden geconstateerd dat in de afgelopen vijf jaar in deze niet stedelijke regio's de verloskundigendichtheid veel sterker is gestegen dan in alle overige gebieden in Nederland. Naast de niet-stedelijke gemeenten worden ook de zeer sterk stedelijke gemeenten gekenmerkt door een lage verloskundigendichtheid (1.972). De hoogste dichtheid komt voor in de matig stedelijke gemeenten. Daar is de verhouding één verloskundige per 1.323 vrouwen in de leeftijd van 15-39 jaar.

Tabel 16: Verhouding tussen het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15-39 jaar) en het aantal eerstelijnsverloskundigen¹ naar stedelijkheid², op 1 januari 2011

Stedelijkheid van de gemeente	Aantal vrouwen in vruchtbare leeftijd	Aantal eerstelijns verloskundigen	Verloskundigendichtheid
Zeer sterk stedelijk	638980	324	1.972
Sterk stedelijk	744918	460	1.619
Matig stedelijk	457662	346	1.323
Weinig stedelijk	490925	356	1.379
Niet-stedelijk	231632	116	1.997

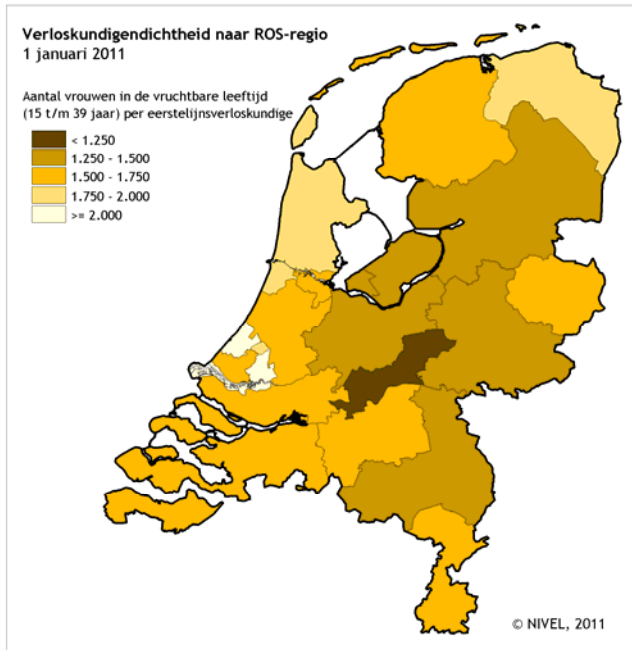
¹ Per type stedelijkheid wordt het aantal eerstelijnsverloskundigen (m.u.v. waarneemsters) vermeld dat daar werkzaam is. Indien een verloskundige in meer dan één gemeente werkt en deze gemeenten hebben een verschillende stedelijkheidsgraad, dan telt de verloskundige voor alle betreffende typen mee.

² Zie voor nadere toelichting het onderdeel 'Begrippen'.
Bron: CBS (aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd), NIVEL.

Figuur 4 illustreert de variatie in verloskundigendichtheid in Nederland, per ROS-regio (regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur). Hierbij dient opgemerkt te worden dat geen rekening gehouden is met het werkgebied van de verloskundige. Uitgangspunt is het praktijkadres van de verloskundige.

Uit de figuur kan worden afgeleid dat de laagste dichtheden in Den Haag, Rotterdam, Noord Holland en Groningen voorkomen.

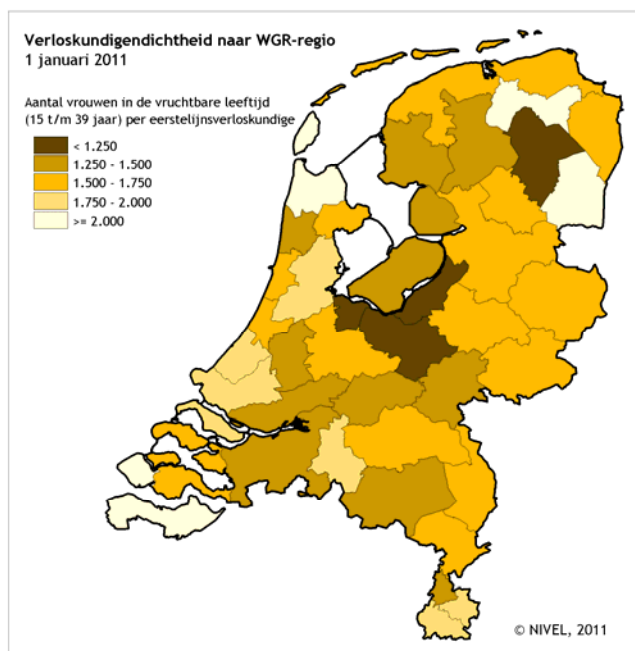
Figuur 4: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijnsverloskundige) naar ROS-regio¹, op 1 januari 2011

¹ Regio's in het kader van de regionale ondersteuningsstructuur.

In figuur 5 is tevens de dichtheid per WGR-regio in kaart gebracht. Uit de figuur kan worden afgeleid dat de hoogste dichtheden in Gooi en Vechtstreek, Eem en Vallei, Noordwest-Veluwe en grote delen van Drenthe voorkomen.

Figuur 5: Verloskundigendichtheid (aantal vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar per eerstelijnsverloskundige) naar WGR-regio¹, op 1 januari 2011

¹ Regio's in het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

3. AFGESTUDEERDE VERLOSKUNDIGEN

Aantal

In 2011 hebben 131 verloskundigen de Nederlandse opleiding voltooid. Daarnaast hebben 13 verloskundigen een gelijkstelling gekregen (tabel 17).

Tabel 17: Verdeling van de afgestudeerden naar jaar van voltooiing van de opleiding (of gelijkstelling) en plaats van opleiding (2000-2010)

Plaats van opleiding	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10
Amsterdam	28	35	32	35	37	46	51	54	38	47	46
Rotterdam	34	33	27	35	43	49	43	34	27	37	31
Maastricht	40	40	40	28	37	41	44	44	38	35	21
Groningen						31	27	20	32	27	33
<i>Sub-totaal</i>	<i>102</i>	<i>108</i>	<i>99</i>	<i>98</i>	<i>117</i>	<i>167</i>	<i>165</i>	<i>152</i>	<i>135</i>	<i>146</i>	<i>131</i>
Buitenland ¹	45	41	54	42	52	51	34	44	23	12	13
Totaal	147	149	153	140	169	218	199	196	158	158	144

¹ Gelijkstelling.

Werkzaamheden

Sinds 1987 zijn 3.049 verloskundigen afgestudeerd of hebben een gelijkstelling gekregen. Van hen is circa 75% op 1 januari 2011 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 18). Circa 38% is werkzaam in een eigen praktijk of maatschap, 20% is klinisch werkzaam, 5% werkt in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige en 10% heeft een functie als waarneemster. Tot slot heeft 2% een dienstverband bij een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of vergelijkbare instelling/stichting.

Tabel 18: Absolute en relatieve verdeling van de sinds 1987 afgestudeerde verloskundigen naar functie, op 1 januari 2011

	abs	%
-Eigen praktijk/maatschap	1.167	38,3
-In loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting	56	1,8
-Klinisch werkzaam	597	19,6
-In loondienst van zelfstandig gevestigde verloskundige	156	5,1
-Waarneemster	303	9,9
-Nog niet/niet meer werkzaam	770	25,3
Totaal	3.049	100,0

Van de verloskundigen die in 2010 zijn afgestudeerd of een gelijkstelling hebben gekregen, is 87% op 1 januari 2011 als praktiserend verloskundige werkzaam (tabel 19).

Zo'n 7% werkt in een eigen praktijk of maatschap en 11% is klinisch werkzaam. Uit de tabel valt verder op te maken dat 5% in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige werkt en 60% waarnemster is. De overige 4% werkt in loondienst van een gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting. Rond de 13% is niet werkzaam.

Tabel 19: Relatieve verdeling van werkzaamheden¹ van afgestudeerde verloskundigen (of gelijkstelling) vanaf 1987, op 1 januari 2011 naar jaar van voltooiing van de opleiding

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1987	31	47,7	27	41,5	0	0,0	6	9,2	1	1,5	0	0,0	65	100,0
1988	40	56,3	19	26,8	0	0,0	10	14,1	0	0,0	2	2,8	71	100,0
1989	37	48,7	22	28,9	1	1,3	15	19,7	0	0,0	1	1,3	76	100,0
1990	43	45,7	37	39,4	1	1,1	10	10,6	2	2,1	1	1,1	94	100,0
1991	38	46,9	31	38,3	0	0,0	10	12,3	0	0,0	2	2,5	81	100,0
1992	36	43,4	27	32,5	1	1,2	14	16,9	2	2,4	3	3,6	83	100,0
1993	34	37,0	34	37,0	1	1,1	21	22,8	0	0,0	2	2,2	92	100,0
1994	32	33,3	44	45,8	1	1,0	17	17,7	1	1,0	1	1,0	96	100,0
1995	44	34,4	61	47,7	1	0,8	19	14,8	2	1,6	1	0,8	128	100,0
1996	17	47,2	12	33,3	1	2,8	6	16,7	0	0,0	0	0,0	36	100,0
1997	29	28,4	47	46,1	0	0,0	20	19,6	3	2,9	3	2,9	102	100,0
1998	27	21,4	66	52,4	2	1,6	25	19,8	2	1,6	4	3,2	126	100,0
1999	36	27,7	65	50,0	2	1,5	22	16,9	5	3,8	0	0,0	130	100,0

¹ Toelichting werkzaamheden:

0 = nog niet/niet meer werkzaam.

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarnemster.

Vervolg tabel 19

	0		1		2		3		4		5		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
2000	35	23,6	73	49,3	4	2,7	27	18,2	5	3,4	4	2,7	148	100,0
2001	42	28,2	74	49,7	2	1,3	22	14,8	6	4,0	3	2,0	149	100,0
2002	42	27,5	64	41,8	1	0,7	42	27,5	2	1,3	2	1,3	153	100,0
2003	23	16,4	68	48,6	1	0,7	37	26,4	8	5,7	3	2,1	140	100,0
2004	29	17,2	82	48,5	4	2,4	39	23,1	11	6,5	4	2,4	169	100,0
2005	37	16,9	93	42,5	3	1,4	53	24,2	23	10,5	10	4,6	219	100,0
2006	24	11,9	86	42,8	6	3,0	43	21,4	23	11,4	19	9,5	201	100,0
2007	28	13,8	58	28,6	7	3,4	49	24,1	21	10,3	40	19,7	203	100,0
2008	26	15,2	43	25,1	6	3,5	44	25,7	17	9,9	35	20,5	171	100,0
2009	21	12,2	24	14,0	6	3,5	30	17,4	15	8,7	76	44,2	172	100,0
2010	19	13,2	10	6,9	5	3,5	16	11,1	7	4,9	87	60,4	144	100,0
totaal	770	25,3	1.167	38,3	56	1,8	597	19,6	156	5,1	303	9,9	3.049	100,0

† Toelichting werkzaamheden:

0 = nog niet/niet meer werkzaam.

1 = eigen praktijk/maatschap.

2 = in loondienst van gezondheidscentrum, Stichting Thuisbevalling Nederland, of vergelijkbare instelling/stichting.

3 = klinisch werkzaam.

4 = in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige.

5 = waarneemster.

Zoekgedrag afgestudeerde verloskundigen

In dit deel van de brochure is informatie opgenomen over de arbeidsmarktsituatie van (sinds 1988) afgestudeerde verloskundigen die na hun opleiding nog niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest (en daartoe de plannen niet hebben opgegeven) of alleen als waarneemster gewerkt hebben.

Aantal op zoek

Op 1 januari 2011 zijn er in totaal 289 verloskundigen die na hun opleiding niet als praktiserend verloskundige werkzaam zijn geweest of alleen als waarneemster gewerkt hebben (tabel 20). Circa 35% van hen is op zoek naar een (andere) functie binnen de verloskunde of heeft plannen daartoe.

Tabel 20: Zoeksituatie afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2011

	Op zoek		Niet op zoek ¹		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Waarneemster	97	38,5	155	61,5	252	100,0
Niet-praktiserend ²	6	16,2	31	83,8	37	100,0
Totaal	103	35,6	186	64,4	289	100,0

¹ Incl. 'onbekend'.

² Zowel aspirant verloskundigen, als verloskundigen met een andere functie binnen de verloskunde (bijv. beleid, echografist).

Van de 103 verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is de meerderheid (94%) op 1 januari 2011 als waarneemster werkzaam en heeft 6% op dat moment geen baan als praktiserend verloskundige.

Gewenste functie

Van de afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2011 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of daartoe plannen hebben, is 61% op zoek naar een eigen praktijk of maatschap. Zo'n 11% ambieert een

loondienstverband bij een ziekenhuis en 12% wil als waarneemster (blijven) werken (tabel 21).

Tabel 21: Gewenste functie van afgestudeerde verloskundigen die op 1 januari 2011 op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben

	Niet- praktiserend		Waar- neemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Gewenste functie:						
-Eigen praktijk/ maatschap	1	16,7	62	63,9	63	61,2
-Loondienst gzc, STBN, etc.	0	0,0	1	1,0	1	1,0
-Klinisch werkzaam	4	66,7	7	7,2	11	10,7
-Loondienst zelfst. gevest. verloskundige	0	0,0	6	6,2	6	5,8
-Waarneemster	0	0,0	12	12,4	12	11,7
-Geen voorkeur	1	16,7	2	2,1	3	2,9
-Onbekend	0	0,0	7	7,2	7	6,8
Totaal	6	100,0	97	100,0	103	100,0

Gewenste praktijkvorm

Van de 63 verloskundigen die op de peildatum naar een zelfstandige vestiging op zoek zijn of plannen daartoe hebben, heeft het grootste deel (73%) een voorkeur voor een groepspraktijk. Rond de 14% is op zoek naar een duopraktijk.

Fulltime of parttime

Van alle verloskundigen die op de peildatum op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben, is 64% op zoek naar een fulltime baan. Circa 25% wil een parttime baan en 11% heeft geen voorkeur of de vraag niet ingevuld.

Gewenste vestigingslocatie

Wat de voorkeur voor het werken op het platteland of in de steden betreft, blijkt dat 27% naar een functie op het verstedelijkt platteland zoekt en 17% het liefst in één van de

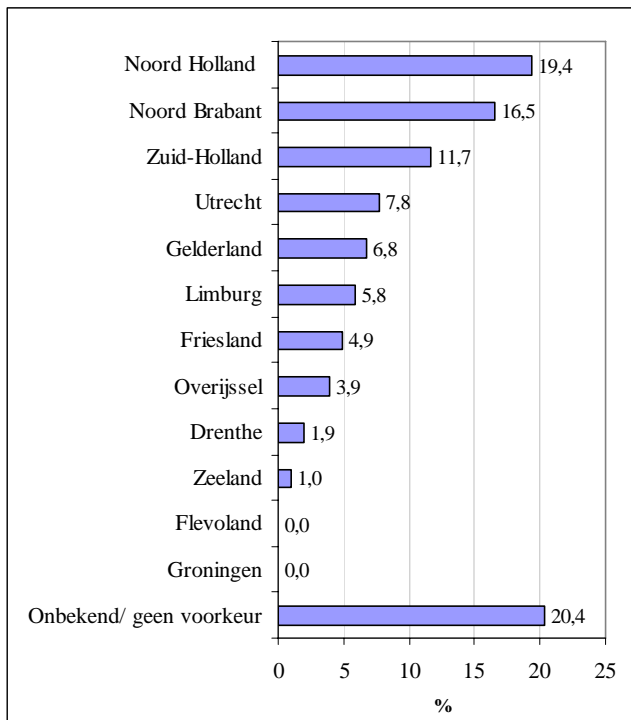
grote steden van ons land aan de slag wil gaan. Circa 9% heeft geen voorkeur (tabel 22).

Tabel 22: Gewenste urbanisatiegraad van afgestudeerde verloskundigen, op 1 januari 2011

	abs	%
-Platteland	8	7,8
-Verstedelijkt platteland	28	27,2
-Kleine steden	16	15,5
-Middelgrote steden	13	12,6
-Grote steden	17	16,5
-geen voorkeur	9	8,7
-onbekend	12	11,7
Totaal	103	100,0

Van alle provincies genieten de provincies Noord-Holland en Noord-Brabant de meeste voorkeur (figuur 6). De provincies Flevoland, Groningen, Zeeland en Drenthe blijken het minst aantrekkelijk te zijn voor afgestudeerde verloskundigen die op zoek zijn naar een (andere) functie binnen de verloskunde of plannen daartoe hebben. Circa 20% zegt geen voorkeur te hebben (of van hen is geen voorkeur bekend).

Figuur 6: Gewenste provincie¹ van praktijkzoekende verloskundigen, op 1 januari 2011

¹ Circa 20% van de praktijkzoekende verloskundigen heeft geen voorkeur uitgesproken of van hen is geen voorkeur bekend.

4. SAMENVATTING

- Nederland telt 2612 werkzame verloskundigen (incl. waarneemsters). Van hen is 1,6% man.
- De meerderheid (53%) van de verloskundigen werkt in een eigen praktijk/maatschap. Ca. 27% werkt klinisch.
- In 2010 hebben 63 verloskundigen zich in een eigen praktijk/maatschap gevestigd en 13 zijn er in loondienst van een gezondheidscentra, STBN of een vergelijkbare instelling/stichting gaan werken; 97 verloskundigen hebben de praktijk neergelegd. Het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen is in 2010 met 21 afgenomen.
- Van degenen die zich in 2010 vestigden, is 72% begonnen in een groepspraktijk.
- Van de verloskundigen is 63% jonger dan 40 jaar en 8% 55 jaar of ouder.
- Van de eerstelijnsverloskundigen werkt 5% in een solo- en 15% in een duopraktijk. Van de verloskundigen die in een groepspraktijk werken (80%), is 30% in een praktijk met drie, 33% in een praktijk met vier en 37% in een praktijk met vijf of meer verloskundigen werkzaam.
- Van de verloskundigen werkt 53% parttime. Per week besteden zelfstandig gevestigde verloskundigen ca. 9,9 uur aan spreekuren en 51,2 uur aan beschikbaarheidsdiensten.
- Nederland telt 519 verloskundigenpraktijken. Hiervan is 17% een solo-, 24% een duo- en 60% een groepspraktijk.
- Het aantal vrouwen in de leeftijd van 15 t/m 39 jaar per eerstelijnsverloskundige bedraagt 1.599. De dichtheid is het laagst in de plattelandsgebieden (1.997), met name in de provincies Zeeland (2.304) en Groningen (1.900).
- In 2010 hebben 131 verloskundigen hun opleiding voltooid en hebben er 13 een gelijkstelling gekregen.
- Van de in 2010 afgestudeerden werkt 87% als verloskundige; 7% is werkzaam in een eigen praktijk/maatschap.
- Er zijn minimaal 103 afgestudeerde verloskundigen op zoek naar een (andere) baan binnen de verloskunde. Van hen wil 61% zich zelfstandig vestigen; 12% wil als waarneemster werken.

5. BEGRIPPEN

Verloskundige - Medicus die op grond van de wet of regelgeving de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen.

Afgestudeerde verloskundige - Een verloskundige die de verloskundige opleiding (sinds 1986) heeft gevolgd en nog niet werkzaam is als verloskundige (en daartoe de plannen niet heeft opgegeven) óf alleen als waarneemster gewerkt heeft.

Gelijkstelling - Bevoegdheid, verleend aan een in het buitenland opgeleide verloskundige, om in Nederland de verloskunde uit te oefenen.

Zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die een overeenkomst heeft met een zorgverzekeraar en alleen of in een maatschap een praktijk uitoefent. Verloskundigen die in een gezondheidscentrum werkzaam zijn, of voor Stichting Thuisbevalling Nederland of een vergelijkbare instelling/stichting werken, worden eveneens hiertoe gerekend.

Klinisch werkzame verloskundige - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis.

Verloskundige in loondienst van een zelfstandig gevestigde verloskundige - Verloskundige die op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd bij (een maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) werkzaam is.

Waarneemster - Verloskundige die op basis van een waarneemovereenkomst de opdracht tot waarneming van een (maatschap van) (een) zelfstandig gevestigde verloskundige(n) vervult.

Solopraktijk - Praktijk van één eerstelijnsverloskundige.

Duopraktijk - Praktijk van twee eerstelijnsverloskundigen.

Groepspraktijk - Praktijk van drie of meer eerstelijnsverloskundigen.

Vrouwen in de vruchtbare leeftijd - Vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 39 jaar.

Omgevingsadressendichtheid - Typologie van gemeenten waarin de mate van stedelijkheid is weergegeven. Deze maatstaf is gedefinieerd als de gemiddelde adressendichtheid binnen een cirkel met een straal van 1 km. Met de maatstaf wordt beoogd de mate van concentratie van menselijke activiteiten weer te geven. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is gedefinieerd als het gemiddelde van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Hierbij worden de volgende vijf categorieën onderscheiden (CBS):

Niet-stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km² (bijv. Lopik en Wieringen);

Weinig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000 adressen per km² (bijv. Rozendaal en Stadskanaal);

Matig stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500 adressen per km² (bijv. Ede en Lelystad);

Sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500 adressen per km² (bijv. Apeldoorn en Gouda);

Zeer sterk stedelijke gemeenten:

Gemeenten met een omgevingsadressendichtheid van 2.500 adressen of meer per km² (bijv. Amsterdam en Delft).